

ZADRUGAR

Glasilo „Nabavljalne zadruga uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja vsakega prvega v mesecu. = Naročnina letno za nečlane Din 18.—. = Posamezna številka stane Din 1.50. = Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. Ljubljana VII.

Zadružništvo in razvoj gospodarstva

Zadružništvo je edina gospodarska organizacija, ki črpa vso svojo moč iz idealne ljubezni do bližnjega. Samo v zadružništvu se spajata najbolje zapovedi dela in ljubezni. Ni prav nikako čudo, da si je pridobilo zadružništvo zaupanje zlasti med gospodarsko šibkejšimi in zatiranimi sloji.

V borbi za svoj obstoj išče človek vedno novih potov in sredstev in izrablja v svoj prid vse mogoče naravne dobrine in sile.

V tej borbi sta človeku sila in potreba prvi in najboljši vzgojiteljici, ki ustvarjata v njem voljo in veselje do dela.

Ako se ozremo v razvoj kulture in gospodarstva v preteklosti, nam kaže jako zanimivo sliko.

Od prvotnega divjega lovca, ki je ubijal zveri, da se je z njih mesom hranil in oblačil, od poljedelca, ki je s primitivnim orodjem obdeloval svojo zemljo, od trgovca, ki je prevažal svoje blago na ladjah, ki so jih gonili v verige prikljenjeni sužnji, od arhitekta, ki je postavljaval veličastne piramide, do danes, ko opravljajo težko fizično delo umetno uprežene naravne sile, se je razvil moderni človek, ki kljub vsem epohalnim iznajdbam in pridobitvam greblje in koplje brez miru in pokoja.

Vedno se razvijajoča kultura ustvarja tudi nove življenjske pogoje in potrebe, tako, da postaja življenje čimdalje bolj komplicirano.

Sedaj nastaja vprašanje, ali je bil človek v svojih primitivnih početkih bolj srečen ali manj nesrečen, kakor je danes. To vprašanje pa je v tesni zvezi z vprašanjem:

Kako naj si uredi družabni življenjski red, da bo mogoče zagotoviti vsem ljudem zadovoljno življenje.

Rešitev tega vprašanja leži edino v izpolnjevanju ljubezni do bližnjega.

Žal, da je človeštvo do nastopa dobe, v kateri se bo zrcalila ljubezen napram brezmejnemu egoizmu v vseh mogočih odsevih, še jako daleč.

Kljub temu, da to na splošno še ni mogoče, nas ne sme in ne more splahiti v izpolnjevanju te zapovedi vsaj v enem oziru, kadar se gre za zadružno gospodarstvo.

Mi železničarji smo si poleg ostalih ustanov ustvarili jako in na trdni podlagi slonečo zadružno gospodarsko organizacijo.

Nimamo danes namena hvaliti in slaviti zadružništva, ker se dobro delo itak samo hvali, namen imamo le pokazati senčne strani, ki so hitrejšemu razvoju zadružništva med železničarji velika ovira.

Prva in glavna ovira je nevednost in nepoučenost.

Koliko hitreje bi se naše vrste razširile, če ne bi imeli konzervativnih nevednežev, ki jim je vsaka nova stvar, vsaka nova ideja, ako takoj ne pokaže in zagantira vidnih uspehov, največji sovražnik.

Koliko dela in truda bo še treba, da izpodkopljemo na krivičnih temeljih ustvarjeno nerazpoloženje proti zadružništvu. Koliko dela in potov bo še treba, da izpodkopljemo predsodke o vzajemni garanciji, ki jo zahteva zadružna trgovina in zadružni zakonski predpisi.

Tudi to so izrastki kompliciranosti človeškega dejanja in nehanja, ki jih je ustvarila moderna doba, ker je kultura takorekoč naprodaj in se razvija zopet le tam, kjer vladata bogatstvo in blagostanje. Siromašne vasi se morajo zadovoljiti, da pošiljajo svoje otroke v šolo v 4 do 5 ur oddaljene gospodarsko bolje stoječe vasi.

Kjer je bogatstvo in blagostanje doma, tam se človek kulturno dviga; kjer teh pogojev ni, pa propada.

Kako pravilno utemeljuje zadružništvo svoj program z geslom potom gospodarske osamosvojitve k kulturi in svobodi.

Tudi mi železničarji, kot poseben stan, se hočemo gospodarsko vzgojiti in osamosvojiti, ker le potom gospodarskega prospevanja ustvarimo pogoje in ovržemo naziranje, da sin železničarja ne spada drugam kot k lopati in krampu.

Gospodarsko šibak človek ostane več suženj in objekt brezmejnega izkori-

ščanja. Kdor se hoče dvigniti višje, mora pričeti pri gospodarstvu.

Ne bo se to zgodilo čez noč. V zadružništvu pa le najdemo garancijo, da se bo nekoč to zgodilo in zato delamo. Nekdo mora pričeti delati.

Srbski narod se je osvobodil turškega robstva. Koliko bojevnikov za svobodo je padlo in tekom stoletja zopet zraslo in vendar so Srbi prišli do svoje samostojnosti. Pomagala jim je vera v boljšo bodočnost in neprimerna vzajemnost.

Tako tudi nam zadružništvo kaže upanje na zmago in mi v to verujemo.

Ta vera je pa naša resnica in naša gonilna sila.

Ako smo sposobni in ako bomo v svoji vzajemnosti vztrajni, moramo zmagati. — Oklenimo se zadružništva in njegovih svetih idealov, ako hočemo k cilju, ki se glasi: Z boljšim človekom, k boljši človeški družbi, in z njo k gospodarski svobodi in enakopravnosti.

Naprej k cilju

Morda je ni organizacije, ki bi ji bil predpisan tako obširen delokrog, kot ga ima zadružništvo in gotovo tudi ni organizacije, ki bi imela tako vsesplošen pomen za človeštvo, kot ga ima ravno zadružništvo.

Pri nas je zadružništvo precej obširno razvito, vendar ne more tako vsestransko in z uspehom nastopati, kot bi bilo to želeto, ker mora svoje delo osredotočiti po večini samo na gotove panoge gospodarstva, med tem, ko mora bistveni del svojega programa, izobrazbo in vzgojo radi razmer in ljudij omejevati.

Duh časa, v katerem živimo, je vse preveč še prenasičen povojne psihoze, vse preveč so še ukoreninjene medvojne navade in razvade, ki se izražajo v mišljenju in hotenju sodobnega človeštva, ki je hote in nehote podvržen materijalističnemu pojmovanju v človeški družbi.

Pod silo teh razmer je tudi zadružništvo primorano vse svoje delo zasnovati v pravcu, ki v bistvu jemlje v obzir razmere, v katerih živimo in ki jih hoče na

najidealnejši način polagoma streti in ustvariti za združno misel dostopnejšega človeka.

Tudi naša zadruga vrši to veliko misijonsko delo med železničarji, z vsem svojim dejanjem in nehanjem, ker hoče ustvariti železničarski stan gospodarsko in socialno neodvisnega in svobodnega, ter ga hoče dvigniti na višjo kulturno stopnjo.

Trd je oreh, pa vendar zmaguje zadruga misel, za enkrat v trgovsko-gospodarskem smislu, pa smo prepričani, da zmaga tudi v kulturnem smislu, ako bo vztrajno in dosledno nadaljevalo započeto in zasnovano delo.

Čut vzajemnosti in samozavesti prodira v resnici z neodoljivo silo med najširše plasti v železniških vrstah in to je dobro znamenje, znamenje napredka in razmaha.

Da bo ta razmah čim popolnejši in uspešen, je dolžnost nas vseh, da delamo propagando za združni ustroj narodnega gospodarstva, da bodimo vse, ki jim je združni princip še tuj, da končno vsi železničarji kot en mož nastopijo pot, ki vodi k gotovemu uspehu.

Vzajemnost je tista sila, ki bo obrodila dober sad, kakor hitro pridobimo v svoj krog še one, ki še danes žive pod vtisom povojne psihoze.

Ne v znamenju materijalističnega egoizma, marveč v znamenju vzajemnega medsebojnega zaupanja in dela dohitimo gospodarsko svobodo.

Nekoliko pojasnila

Razširjanje neugodnih in neresničnih vesti o komurkoli je najogabnejši posel, ki se ga mora sramovati vsak pošten in značajan človek.

Ako so pa take vesti v zvezi z gotovim in preišljenim namenom, je pa za take razširjevalce sramota.

V naši državi se je sploh razpasla grda navada, uničevati svojega nasprotnika z lažnjivimi in tendencioznimi vestmi. Sicer nekoliko popušča, vendar se še ni izkoreninila. Najžalostnejše pa je, ako se tak sistem boja prenaša tudi na gospodarsko polje. Opljuje in oblati se gotove gospodarske institucije, ne oziraje se na interes splošnosti in samo zato, da taki razširjevalci neugodnih in neresničnih vesti, lažje ribarijo v kalnem.

Poleg raznih drugih gospodarskih institucij je tudi naša zadruga trn v peti gotovim ljudem, ki pa zaenkrat še ne vemo iz katerih razlogov.

Gotovi ljudje so začeli razširjati o naši železničarski gospodarski autonomni

ustanovi različne neresnične vesti, ki jih zaenkrat še ni mogoče izslediti.

Kar na lepem so začeli pripovedovati, da je naša Nab. zadruga pred konkurzom, da ima 1 milijon dinarjev primanjkljaja pri zgradbi lastnega poslopja.

To vest potrjuje tudi baje okoliščina, da naša nova zgradba še ni ometana od zunaj, dasi smo že sredi maja in za to, ker ni denarja.

Smešno je v resnici pobijati take neresnične vesti, ker pa pravi pregovor, da je molk tudi priznanje, smo primorani vsem tistim, ki imajo samo eno željo že od dneva ustanovitve naše zadruge, videti to edino železničarsko gospodarsko institucijo v razvalinah, povedati, da se kruto, kruto varajo.

Letošnja naša bilanca je tako ugodno izpadla, da je prejela naša zadruga pismeno priznanje od strani »Saveza Nab. zadrug v Beogradu«.

Bilanco smo v svrhu informacij vsem članom natisnili nepotvorjeno v našem listu.

To menda zadostuje.

Gotovi ljudje pa pridejo, računajoč na kratkovidnost in slab spomin naših članov in trdijo ravno nasprotno.

Da bo vsem tistim škodoželjnežem zaprlo sapo povemo javno in brez ovinkov, da poslujemo z nezmanjšanim uspehom naprej in da bodo imeli vsi člani zopet priložnost radovati se nad lastnimi uspehi.

Glede naše zgradbe pa samo sledeče:

Smatramo, da je naša »Nabavljalna zadruga« po vojni edini hišni gospodar v Ljubljani, ki si je zgradil hišo, poravnal vse račune takoj, ko so dospeli — iz lastnih sredstev in brez takozvanega bančnega kredita.

Naša nova zgradba je absolutno neobremenjena, v njej leže pa le prihranki in lastnina članov.

Ponosni smo, da smo v položaju to zapisati, ponosni tembolj, ker pišemo to v imenu vsega članstva, ki je solastnik te naše dobro razvijajoče se gospodarske institucije.

Naša zadruga je poleg tega poklicala v življenje naš dobro razvijajoč se »Hranilni in posojilni zavod« v Ljubljani, zgrajen na združni podlagi, ki ga vodi poseben upravni odbor z največjo marljivostjo in požrtvovalnostjo.

Naša zadruga je to institucijo podprla v vsakem oziru, ter je bila v stanu ji pomagati tudi z denarno vlogo.

Poleg prvotne denarne vloge je v preteklem tednu ponovno vložila Din 50.000.—, da zamore hranilnica zadostiti vsem prošnjikom, ki žele majhnih posojil.

Vrhu vsega, je naša zadruga sklenila vložiti 100.000.— Din, ki naj bi se uporabili izključno za pospeševanje stanovanjske gradbene akcije onim železničarjem, ki si žele zgraditi lastni dom.

Gotovo je ta svota daleko premajhna, da bi zadovoljila dejanskim potrebam, vendar nekaj je in nekaj bo le zaleglo. S tem je naša zadruga pokazala tudi v praksi svoj zvišen program, ki ga dosledno zasleduje od svoje ustanovitve.

Kdor toliko dela in toliko stori, ta gotovo ni goden za konkurz in usojeno mu je še dolgo življenje.

S tem smo zamašili usta vsem onim dolgim jezikom, ki s svoje strani nimajo družega pokazati, kakor da žive oziroma bi radi živeli od nesreč drugih.

Eno je gotovo, da od našega poloma ne bodo želi uspeha.

Vse člane pa nujno pozivamo, da nam takoj javijo razširjevalce takih neugodnih vesti, kot smo jih uvodoma omenili, ker ako jim že z današnjim člankom nismo zavezali jezikov, jim jih hočemo zavezati na onem mestu, kjer ne poznajo šal in zlobe.

Mi gremo naprej na delo, ker v poštenem in vztrajnem gospodarskem delu leži naša bodočnost.

Naj živi združna gospodarska organizacija!

Zakaj plačujemo tovarnino?

Na razna vprašanja naših članov, zakaj plačuje »Nab. zadruga« 25% tovarnino, med tem ko »Gospodarska poslovalnica« prevaža živež za svoje konzumente brezplačno, pojasnujemo s sledečim:

Novi pravilnik o voznih olajšavah določa dovolj jasno, da morajo plačevati »Nab. zadruga« za dovoz živeža od liferanta, kakor tudi za razvoz živil na progo 25% tovarnino.

Zelo nam je žal, da moramo plačevati tovarnino, pa se ne da pomagati.

Zakaj ne plačuje za razvoz in dovoz živil »Gospodarska poslovalnica« nikake tovarnine, to mi vemo.

Ker pa naši člani povdarjajo in sprašujejo, da li ne spadamo vsi pod en zakon, odgovarjamo kratko, da ne spadamo vsi pod en zakon.

Naša »Nab. zadruga« je privatna zakonita ustanova in popolna last železničarjev, za katero velja pravilo, da mora imeti svoj odbor, ki se voli na občnem zboru, mora biti prijavljena sodišču, davkariji in za to zadrugo velja tudi pravilnik o voznih ugodnostih.

»Gospodarska poslovalnica« pa ni nikaka zadruga. Vemo samo to, da se je izdajala za državno ustanovo, kadar je to kazalo, kadar pa to ni kazalo, je bila pa privatna ustanova, v resnici pa niti danes še ne vemo, katera od teh izdaj je pravilna, ali je privatna ali državna ustanova.

Katere izjave so bile pravilne, ali vloga privatnega odseka, ali vloga odseka za ishrano?

Vemo samo to, da niti »Gospodarska poslovalnica« sama ne ve, katero naziranje je pravilno in tudi to vemo, da hoče kljub lastni nejasnosti, postaviti filijalko v Šiški.

Naši člani vedno ugibajo in sprašujejo, katera ustanova je boljša ali naša »Zadruga« ali Gospodarska poslovalnica in hočejo imeti sedaj odločen odgovor, da li jih mi z našo »Nab. zadrugo« ne vlečemo za nos.

Nekateri pa sploh nič ne sprašujejo, marveč gredo enostavno nabaviti svoje potrebščine v »Gospodarsko poslovalnico«.

Kedo ima sedaj prav?

Kakor prodaja železniška uprava premog, tako se peča s prodajo moke, masti, manufakture itd., potom svojega odseka za ishrano, ki se ga imenuje tudi »Gospodarska poslovalnica« direkcije drž. železnic v Ljubljani.

Pri prodaji premoga vemo, da ne plača nikake tovarnine, čemu bi jo sama sebi plačevala. Premog prodaja z 10% dobičkom. Kar namreč zgubi s prostim prevozom, zasluži z 10% pribitkom.

Ker dobi železniška uprava premog cenejše kot naša zadruga, ga seveda mi železničarji kupujemo pri njej.

Kako pa je s prodajo špecerije in manufakture še ne vemo. Če bo železniška uprava prevažala živež brezplačno in pribijala samo 2—3% za režijo, se bo splačalo kupovati pri njej oziroma pri »Gospodarski poslovalnici«.

Če bo pa pribila 10%, kot pri premoagu, pa ne bo mogla konkurirati.

Danes, ko je še nejasno, ali pribije država 10% ali ničesar — ali pribije samo gotov odstotek za lastno režijo in za rezervno, kakor pri naši zadrugi — je treba pa pomisliti sledeče:

Ako bo kedaj rekla država železničarjem, kar ste v »Gospodarski poslovalnici« zbrali — to je Vaše dobro, potem imajo prav oni, ki sedaj tam kupujejo.

Ako bo pa kedaj država rekla železničarjem: — hočem imeti 10% ali ves dobiček, ki ste ga nabrali — imamo prav mi, ki kupujemo v zadrugi, ki je naša last.

Mnenja smo: gotovost je gotovost. Kar zbiramo v naši Nab. zadrugi, to je naša last, last članov železničarjev; tu ni nobe-

nega dvoma. Kar se pa zbira pod firmo »Gospodarske poslovalnice«, oziroma pod firmo »Odseka za ishrano« direkcije drž. žel. odd. IV. 3. je pa last erarja.

Železničarji itak nimajo vpliva in pravic odločanja.

Vsled tega se nam zdi pametno in logično, da Gospodarska poslovalnica ne plačuje nikake tovarnine. Če bi jo plačevala, bi bil dobiček za državo koncem leta manjši.

Lastnik dohodkov iz prostega prevoza, kakor lastnik dohodkov pri prodaji premoga, živeža in manufakture, ki se prodaja v Gospodarski poslovalnici, je itak eden in isti — erar - država.

Kako bi neki izgledalo, če bi kurilnice morale plačevati tovarnino za dovoz premoga, ki ga rabijo stroji?

To je naše mnenje!

Do danes še nismo dobili točnega pojasnila, kdo je pravzaprav »Gospodarska poslovalnica«, tega pojasnila niso dobili niti oni, ki so v javnem časopisju iskali informacije.

Odgovarjamo le še to. Pri nas so računani jasni, toliko plačamo tovarnine, ostalo je absolutna last članov železničarjev.

Pri Gospodarski poslovalnici se pa še danes ne ve, kedo je pravi lastnik dobička.

Za železničarje je vseeno, ali mora plačati njih aprovizacija tovarnino, ki znaša 2% od vrednosti blaga, ali mora plačevati njih aprovizacija 2% državni železnici direktno, kot pribitek za režijo.

Denar je denar. Če bi znašal ta pribitek 10% kot se ga zahteva pri premoagu, je pa že bolje plačevati 2% tovarnino, kot pa 10% pribitek.

Ako sprejmemo kedaj boljše in še točnejše informacije, jih bomo radevolje priobčili.

Sicer smo pa nasprotniki igre tič-miša.

Ali smo sovražniki?

V zadnjem času se je pričela razvijati polemika v javnem časopisju o »Gospodarski poslovalnici« drž. železnic v Ljubljani, med katerimi zavzema odlično vlogo »Trgovski list«, ki skoraj dobesedno citira članek »Ujedinjenega železničarja«, ki stavlja javna vprašanja na merodajne činitelje, da povedo jasno in nedvoumno, kaj je pravzaprav »Gospodarska poslovalnica«, kdo zastopa to podjetje na zunaj in kdo je pooblaščen za sklepanje trgovskih pogodb?

Ali ima Gospodarska poslovalnica kot taka sploh aktivno ali pasivno legitimacijo, da toži in da je tožena in po katerih doležbah se upravlja to podjetje?

Ali more državni uradnik, pod firmo države in na riziko države privatno poslovati?

Ali so te nabave državne ali privatne?

Ali sme država delati čisti dobiček in povračati ga.

Torej sama vprašanja, ki izhajajo iz vrst zainteresiranih železničarjev, ki hočejo jasnosti.

Sledil je na ta vprašnja odgovor merodajnih činiteljev, ki pa je tako meglen in izbegajoč, da ni zadovoljil niti železničarjev niti trgovskih krogov, ki iščejo v svojem glasilu jasnosti.

Med one, ki smo želeli jasnosti, ki smo hoteli vedeti s kom imamo opravka, smo bili gotovi mi, ki smo bili za nagrado ozmerjani s sovražnikom iz Šiške.

Ni pa ostalo samo pri tej označbi, marveč se nam je celo grozilo, da če kmalu ne prenehamo s svojim poslovanjem, se bo postavila podružnica v Šiški.

Ko nas niti ta grožnja ni spravila iz ravnotežja, se je celo grozilo s podružnicami na Jesenicah in v Novem mestu.

Vse to smo prenašali mirno in samozavestno, brez kakega sovraštva, ker smo vedno čakali, da mora biti enkrat konec te ilegalne gonje ilegalne institucije.

In zakaj naj bi bili sovražniki podjetja, o katerem premoženju smo prepričani, da je last izmozganih železničarjev.

Naša želja in edina želja je bila in je še danes, da se to premoženje obvaruje v korist onih, ki so ga skupaj zbrali in da se prepreči, da bi ga pobasala država.

Mar je taka želja sovražnost.

Mar se nas smatra za sovražnike radi dejstva, ko smo trdili, da smo mi zadrugarji znali premoženje bivše »Gospodarske poslovalnice« slabega spomina poprivatiti, med tem, ko smo na lastne oči videli, da se gotovi trmi na ljubo, dela na to, da se privatno premoženje, last železničarjev pri Gospodarski poslovalnici bivše južne železnice, skuša podržaviti.

Žalibog, da se bo to skoraj zgodilo.

Ne sovražniki podjetja, ampak nasprotniki trmastih ljudi smo bili, ki si niso pustili dopovedati, da bo Gospodarska poslovalnica nedvomno boljše prospevala, če pride enkrat dejansko v last železničarjev z neokrnjenim obratnim kapitalom.

Za nas je stvar v toliko važna in nujna, ker nam končno ne more biti vseeno, ali imamo kot avtonomna in zakonita institucija opravka z enakovrednim zakonitim podjetjem, ali imamo za konkurenta pol tiča in pol miši, ki bega in izbegava javnosti, bega in izbegava oblastim, hoče pa biti nad nami, kot Damoklejev meč, ne da ima zato kako zakonito osnovo.

Sedaj, ko se je začela javna polemika o tem monstrem-vprašanju, imamo toliko zadoščenja, da se vsaj ne bo več govorilo o sovražnikih v Šiški, ampak se bo mogla radi enakopravnosti govoriti o sovražnikih v slovenski javnosti.

In ta slovenska zainteresirana javnost zopet ne išče in noče drugega, kar smo iskali in želeli in to je »jasnosti«.

Gotovo je pa, da bodo dajali merodajni činitelji slovenski javnosti drugačen odgovor, kakor smo ga bili deležni mi.

Ko bo ta odgovor nedvoumno jasen in definitiven, bo postalo tudi za nas znosnejše stanje, ker bomo vsaj vedeli, s kom imamo opravka in s kom ustvarimo tak gospodarski sporazum, od katerega bodo imeli vsi železničarji brez razlike političnega ali verskega prepričanja, enake koristi.

In to je tudi naša edina želja.

Tej želji na ljubo nismo gojili sovraštva, ker tudi mi nismo nastali iz sovraštva do železničarjev, niti iz sovraštva do Gospodarske poslovalnice, marveč radi sovražnikov do malega človeka, ki ga tvori po veliki večini železničarski stan.

Ako smo pa v svojem delu šli za tem, da skušamo pomagati železničarjem ohraniti in osvojiti premoženje, ki je njih last, potem nismo to delali iz sovraštva do kogarkoli, marveč iz principijelnega združniškega stališča, ki ga tudi radi porajajočega se komunizma nismo revidirali.

Bodočnost bo pokazala, da smo imeli prav, ko smo rotili in povzdigovali svoj glas še ob pravem času napram onim, ki danes ne vedo izhoda iz mučne situacije, kamor jih je zapeljala edino trma v nasprotstvu do namišljenih sovražnikov iz Šiške.

Država bo napravila svoje, slovenski železničar bo pa po krivdi drugih za en udarec bogatejši. Tega pa mi nismo hoteli.

Podpirajmo domačo industrijo!

Mučno je upravnemu odboru zadruga, kakor tolikim drugim podjetjem: Na stotine prošelj prihaja za sprejem v službe. Ženske, pisarniške moči, trg. pomočniki, penzjonisti, delavci itd. In položaj se ne bo zboljšal, v 5. letih bo še več brezposelnih!

Naša država je po naravi bogata, ima dovolj rodovitne zemlje, ogromne površine gozdov, ima belega in črnega premoga v izobilju, bogata ležišča rudnikov čakajo, da dvigne kdo pokopani zaklad.

Ni velike razlike med površino naše države in med sosedno Italijo. Pa živi tam 40 milijonov ljudi!! In so korajžni, ekspanzivni.

Pri nas manjka kapitala, domačega ni, tujega se država boji, da ne pride še v večjo gospodarsko in politično odvisnost.

Kako se nabira kapital? Kamen do kamna, dinar do dinarja. Ako nam je na tem, da se dvigne gospodarsko življenje doma, da se najde zaposlenja za naše otroke doma, moramo podpirati domača gospodarska podjetja. Kar se nabere v njih kapitala, ostane doma in se porabi za ustanavljanje novih podjetij, za zaposlitev novih ljudi.

Tu bi morali postopati po šovinističnem madžarskem vzgledu, ali po fašistovski. Pojesti in porabiti po možnosti le to, kar pridela domači kapital doma.

Koliko uvažamo tujega olja in imamo doma izborna olivno olje in izborna bučno olje. Koliko milijonov odnese v tujino »Franck« ali Trbveljska, medtem, ko se bore podjetja kot »Kolinska tovarna cikoriije« za svojo eksistenco in za eksistenco tam nastavljenega osebja! Riž, ki raste v južni Srbiji je izboren, da se primerjati najboljšemu rižu »Carolina« — pa nimajo denarja, da bi ga bolje izdelali, v svojem primitivnem stanju pa ne najde dobrega kupca.

Zadruharji, segajte po proizvodih domače industrije in kapitala. Kupujte n. pr. peklenički premog mesto trboveljskega, kolinsko cikorijo mesto frankove, domače bučno ali olivno olje mesto tujega (laškega), domače platno mesto italijanskega itd. Pri iskanju in ustvarjanju eksistenc glejmo v prvi vrsti na naše otroke in zato veljaj načelo: Podpirajmo domače delavce in brezposelne, potem šele tujce.

Zadružni razmah

V delu na združnem polju ne vidimo samo svojih lastnih uspehov, marveč se istočasno veselimo uspehov naših posestvin, članic Saveza Nab. zadrug v Beogradu, ker vidimo v dobrem prospevanju združne trgovine v državi, trajno garancijo za gospodarsko osamosvojitve vseh, ki žive od pridnosti svojih rok in uma.

Poleg precejšnjega števila Nabavljalnih zadrug v državi, gotovo prednjači »Nabavljalna zadruga« drž. uslužbencev v Mariboru, kar dokazuje, da so v Sloveniji dani vsi pogoji za smotreno in agilno združno delo in da je v Sloveniji združni pokret našel polno razumevanje med prizadetimi, ki se niso ustrašili niti truda niti žrtev, da položijo svoj obulus na polju združne trgovine.

Zadruharji v Mariboru spadajo gotovo med one neustrašene borce za združne ideale, ki so žalibog danes še med javnimi nameščenci zelo redko vsejani.

Iz malih, skoro primitivnih razmer v času, ko je bilo treba šele vršiti živo propagando za združno misel, se je povzpela cmenjena zadruga do danes do take višine, ki je gotovo zavidanja vredna.

Po par letih neumornega varčevanja si je kupila lastno hišo, ki jo je preuredila v pravi združni trgovski dom, opremljen s tehničnimi pripomočki tako, da bo zadoščoval za desetletja vsem stavljenim trgovskim zahtevam. Poleg lepo opremljene trgovine s krasnimi izložbenimi okni, ima tudi velike in zračne prostore za skladišča in pisarne, ki so medsebojno zvezani z električnim dvigalom, ki se dviga iz kletnih prostorov do prvega nadstropja in na katerem je mogoče dvigati tovore vseh vrst brzo in brezhibno, kakor to zahteva moderna trgovina.

Iz malega števila trgovskih predmetov, ki so se prodajali ob nje nastanku, se peča danes s trgovanjem vseh neobhodnih življenjskih predmetov, od moke do oblek in obutve.

Tak uspeh je pač mogoč samo le tam, kjer je čas in potreba našla prave voditelje.

In Maribor jih je gotovo našel.

Pod spretnim in nadvse agilnim vodstvom predsednika sod. svetnika dr. Vidoviča, ki mu stoji ob strani zmožen in pridni upravni odbor, so pričeli orati trdo združno ledino in odstranjevati osat, da so z vzgojnim delom in s pravim trgovskim združnim smislom ustvarili podjetje, na katerega je lahko ponosen slehri državni uradnik, ki ga je usoda zanesla službovat na našo najsevernejšo postojanko.

Ta ponos preveva tudi nas, in le veselimo smo, da imamo priložnost pisati o napredku združništva na slovenskih tleh, katerega se oklepa slovenski javni nameščeneec.

Mariborskim tovarišem k velikemu uspehu le čestitamo ter želimo, da bo njih pridnost in vztrajnost za vzgled vsem, ki slovenskemu združništvu obračajo hrbe in ki so mnenja, da je rob srečnejši od gospodarsko svobodnega in neodvisnega javnega nameščena.

Račun o moki

V zadnjem času prihaja precej pritožb, češ, da smo v zadrugi z moko predragi.

Tudi na občnem zboru je nek delegat utemeljeval naziranje, češ, da ne sme biti moka dražja od pšenice kot 1.25.

Danes stane pšenica v Banatu Din 3.30, tedaj bi po njegovem računu moka ne smela biti dražja kot Din 4.55 za kg.

To pa ne odgovarja.

V Banatu je bila moka po Din 4.60 za kg, ko je stala pšenica še Din 3.—.

Danes stane v Banatu moka Din 5.—.

Kako pa mi računamo?

Pšenica stane danes	Din 3.30	za kg
Prevoz stane pro kg	Din 0.10	za kg
Mletev stane pro kg	Din 0.175	za kg
Razpršitev 1%	Din 0.033	za kg
Zavarovalnina in davki	Din 0.022	za kg
Skupaj	Din 3.630	za kg

Iz pšenice dobimo:

42% bele moke à kg	Din 4.80 =	2016
30% krušne moke à kg	Din 4.20 =	1260
3% krmilne moke à kg	Din 1.60 =	48
21% otrobov	Din 1.40 =	294
2% primesi (grahor)	Din 0.70 =	14
2% razpršitve		
100%		3632

Toliko nas stane moka.

Užitnine plačamo 6 para od kg, računati se mora obraba vreč 3 para od kg.

Tedaj stane lastna cena:

za belo moko	Din 4.90	za kg
za krušno moko	Din 4.30	za kg
za krmilno moko	Din 1.66	za kg
za otrobe	Din 1.44	za kg
za grahor	Din 0.75	za kg

Prodajna cena je tedaj še:

5% režijski stroški;
5% nameravano povračilo;
1% za posmrtnine;
2% za rezervni in ostale fonde, tedaj skupaj 13% bruto zaslužka ali 14% pribitka.

Potem bi mogla biti prodajna cena za		
belo moko najmanje	Din 5.58	za kg
krušno moko najmanje	Din 4.90	za kg
krmilno moko najmanje	Din 1.89	za kg
otrobe	Din 1.60	za kg

S temi cenami se mora danes računati, kdor je kupil danes pšenico.

V resnici se danes dobi moka nulerica v Banatu po Din 4.80 za kg.

Zakaj?

Razlika med ceno v nulerici in krušno moko v Banatu ni Din 1.30 marveč 60—80 para.

Krušne moke se v Banatu ne more dobiti, med tem ko bela moka zaostaja.

Zakaj?

Bosna pa tudi sam. Banat zna danes ceniti, kaj je krušna in kaj bela moka, kaj pomeni črn kruh in kaj beli kruh.

Tam jedo črn kruh, ker je bolj izdaten, bolj redilen in ima za nje večjo praktično vrednost.

Beli kruh je za oči, za bogato Slovenijo. I za Slovenijo je v Banatu bela moka razmeroma po ceni, po črni ne sprašuje.

To smo napisali v informacijo onim, ki ne vedo, kako se računajo mlevski izdelki, in onim, ki so dobili napačne informacije. Ker koncem koncev ni vse eno, od kje se dobi informacije, ker kdor je združništvu nenaklonjen, bo dal le slabe informacije.

Če pa kdo trdi, da je od pšenice do moke dovolj le Din 1.25 za kritje izdatkov, potem vprašajte dotičnika, zakaj tudi sam tako ne prodaja.

S tem smo pa povedali vse!

Bilanca

železničarskega hranilnega in posojilnega zavoda v Ljubljani, r. z. z o. z.

S ponosom smo v predzadnji številki »Zadrugarja« predložili našemu članstvu in vlagateljem, kakor tudi nečlanom in nevlagateljem prvi letni zaključek našega zavoda. Članom in vlagateljem naj je zaključek v zadoščenje, ker se je njih zaupanje v polni meri izpolnilo, ostalim pa, ki so stali ob strani, ravnodušni, omalovažujoči ali celo nasprotni mladi zadrugi, naj bode glasen opomin, kako je treba misliti in delati sebi in splošnosti v korist.

Številke govore! Te ne prencesejo nikakih fraz, nikake demagogije. Železničarji! Odprite oči, da vidite, kaj in v čem je vaš spas! Železničarji, mislite s svojo glavo in spoznajte, da je v današnjih razmerah, vaše edino zatočišče samopomoč — samopomoč na združni, nepolitični, gospodarski podlagi.

K letnemu zaključku par besed.

Ustanovni občni zbor železničarskega hranilnega in posojilnega zavoda se je vršil dne 18. februarja 1926 in je pristopilo v prvem mesecu 13 članov, ki so plačali po večini svoje deleže po 100 dinarjev v mesečnih obrokih po 20 dinarjev. Vlagatelj je bilo v istem času 90, ki seveda niso prinesli v zavod težkih tisočakov (kje jih naj železničar dobi), nego so se hranilne vloge stekale v blagajno v malih mesečnih obrokih. V mesecu aprilu je imel zavod likvidnega denarja kakih 5000 dinarjev, s katerimi je lahko razpolagal in začel z izdavanjem posojil. Število članov in vlagateljev je rastlo stalno od meseca do meseca, tako da je bilo ob koncu leta 170 članov in 262 vlagateljev in to brez vsake agitacije.

Vsa pisarniška in blagajniška dela so opravljali člani načelstva sami, brez tuje pomoči. Da je bilo to delo ogromno, si vsakdo lahko predstavlja, ki ima le nekoliko upogleda v poslovanje kakega denarnega zavoda.

Kakor je iz bilance razvidno je bilo koncem leta vplačano na deležih 14.970 dinarjev. Med letom je bilo vsega skupaj vloženih 275.661.14 Din in od tega zopet dvignjenih 54.370.45 Din, tako da je ob zaključku leta še 221.290.96 Din hranilnih vlog. Izposodilo se je 293.650 Din in vrnilo 57.570.50 Din, ter znaša stanje posojil ob zaključku leta 236.079.50 Din. V rezervni fond se je nabralo med letom 1.720 Din, h kateremu pribijemo ob prestopu v novo poslovno dobo čisti dobiček iz leta 1926 v višini 3.663.77 Din, tako, da započnemo leto 1927 z rezervnim fondom 5.383.77 Din.

Kdo se ne veseli nad tolikim uspehom po komaj 9 mesečnem delovanju zavoda, ko ni imel ob svojem početku niti pare razpoložljive gotovine. Kak bode šele uspeh v drugem letu njegovega delovanja, ko ima zavod že ob početku leta četrtilijona dinarjev kapitala, s katerim lahko razpolaga.

Ob zaključku ne sme pozabiti naša zadruga svoje posestrime — Nabavljalne zadruge uslužbencev drž. železnic, ki je v pravem razumevanju združne misli krepko podpirala našo mlado, nastajajočo zadrugo in ji nudila ob vsaki priliki moralno in dejansko pomoč. Železničarji tu, železničarji tam — tovarštvo v službi in izven službe, pomoč ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih.

Zato sklepamo s pozivom:

Železničarji, oklenite se teh dveh Naših, resnično samo Naših zadrug!

Združni vestnik

Razpošiljanje živil na progo.

Prvi mesec je bilo glede razpošiljanja živil precej zmešnjave. Člani niso čitali naše okrožnice, ali niso verjeli, pa so pošiljali svoje zaboje posamezno, kot preje. Kjer se člani zjedinijo in pošljejo vsi svoje zaboje in naročila naenkrat, pa naj bo to v času termina ali preje, tam je delo lahko in se tovarni list in tovarnina 2 do 3 Din na člana ne občuti. Tovornino plača itak zadruga sama.

Kako vzorno je organizirana štajerska proga, Celje—Dravograd! In kako težko je spraviti skupaj ljudi po nekaterih postajah.

Prosimo naše zaupnike in g. postajenačelnike, ali tovariše v tovarnih skladi-

ščih, da opozore člane, da naročajo in pošiljajo zaboje skupno.

Naročanje drv in premoga:

Vse člane nujno pozivamo, da naročajo premog in drva le v času od 1. do 20. v mesecu.

Ker le taka naročila je mogoče izvršiti do prihodnjega prvega.

Vsa naročila, ki se izvrše po tem času, povzročajo težkoče zadrugi in članstvu, ker trpi red in točna postrežba.

Ako bo red pri članih, bo enak red vladal i v zadrugi trgovini.

Naročavanje premoga.

Svetujemo članom, da si nabavijo premog za zimo že poleti, julija do septembra. Za časa jesenskega prometa moramo čakati po 4—6 tednov, ker trboveljska prem. družba ima takrat naročil čez glavo, in ne dobi dovolj vagonov na razpolago.

Železničarji imajo dovoljen brezplačen prevoz za 5000 kg kuriva. (Upamo, da se bo interpretiralo, beseda kurivo drvo tudi za premog). — Naj se spravijo po dva, trije, in naroči vsak po 5000 kg, ali pa si to razdeli na dvakrat.

Svetujemo članom, da si naroče premog iz Peklenice, žel. postaja Mursko Središče. — Premog je za Din 20.—cenejši kot trboveljski, in za domačo porabo povčini boljši od trboveljskega. Kalorij ima nekoliko manj, ne da toliko gorkote, ima pa sledeče prednosti: 1. Ne pušča nobene žindre; 2. pušča samo 6—10% drobnega pepela, ki pada sproti v pepelnik; 3. premog se preje in rajše vname; 4. med tem premogom se ne najde kamenja, katerega je včasih v trboveljskem v izobilju; 5. Pekleniški premog se dobiva v velikih kosih, ki ostanejo celi tudi po večmesečnem ležanju, medtem ko razpada trboveljski v tem času že v drobne kosce, in preostane nazadnje po par 100 kg prahu (vpliv vsebujočega žvepla). — 6. Pekleniški premog gori dobro tudi v štedilniku, ki ne vleče dobro, med tem ko rabi trboveljski večji preprih.

Gorkota gre pri večjem preprihu skozi dimnik v zrak, kjer gori ogenj bolj mirno, pa ostane v štedilniku.

7. Pekleniški premog je cenejši, dobil bi se poleti po 240 Din franko nakladalna postaja, plačilni pogoji bolj ugodni kot pri trboveljski.

8. Lastnik podjetja je domačin, in ne tujec, kot pri T. P. D.

Želimo, da si železničarji sami organizirajo dobavo premoga, pride cenejše, kot če posreduje zadruga, ki ima pri tem režijske stroške, ki jih mora naravno pribiti k nakupni ceni.

Kdor pa nima denarja, da bi tjakoj plačal, lahko naroči pri zadrugi, najbolje na ta način, da nam že izroči seznam posameznih naročnikov, obenem s prošnjo za uputnico za prost prevoz. Tu plača zadruga premog sama in odplačujejo člani premog zadrugi v mesečnih obrokih.

TERMINI

Veljavni od 1. aprila 1927 dalje.

Nakupovanje proti naknadnemu odplačilu:

1. Za mesto Ljubljano z ljubljansko okolico:

od 1. do 9. v mesecu.

2. Za Gorenjske proge všteti kamniško prog:

od 10. do 14. v mesecu.

3. Za Dolenjske proge:

od 15. do 17. v mesecu.

4. Za Štajerske proge:

od 18. do 19. v mesecu.

5. Za zamudnike:

od 20. do 21. v mesecu.

Člani, ki kupujejo proti gotovini celi mesec brez omejitev.

Člane nujno pozivamo, da se točno drže goraj označenih nakupovalnih terminov.

Za vsako ceno je preprihati naval v trgovini posebno okrog prvega v mesecu, ker se gnetejo te dni člani iz vseh prog. Pri navalu trpi redna solidna in točna postrežba.

Da se izbegne raznim v naglici napravljenim nedostatom in kasnejšim pritožbam, velja edina beseda »Držite se nakupovalnih terminov«.

Upoštevajte!

Kdor noče piti ricinovo olje, naj pije laško olje mesto domačega. Tako bi rekli Madžari ali Nemci.

Nekaj je na tem. Mi uvažamo velike množine tujega olja (takozvano namizno olje, laško olje) na to, kar raste pri nas doma, pa pozabimo. Podpiramo tujce, posebno naše sosede, ne podpiramo pa domačinov. — V Nabavljalni zadrugi prodajamo dobro olivno olje po 24 Din, bučno olje celo po 15 Din za liter. Naši člani pa kupujejo skoro samo tuje olje. Zakaj? To vedo Štajerci; bučno olje je mnogo bolj izdatno; kdor se nanj navadi, se mu priljubi okus, in ne bo maral več drugega olja.

Kako to, da uživajo mesta kot Gradec, samo bučno olje? Začeti se mora, poskusi

se, navadi se. Ker se ga rabi manj in ker je cenejše, si prihrani družina v poletnih mesecih 10—20 Din mesečno samo pri olju, če vzame bučnega mesto laškega!

Za bučno olje smo dobili jamstvo, da je pristno, nepomešano z lanenim. Podpirajmo domačo industrijo, da ne bo treba kedaj res piti ricinovo olje!

Vsem članom.

Razpasla se je grda navada, da nekateri člani reklamirajo nedostatke za prejeta živila po eden, dva ali celo tri mesece po prejetju.

Ker se Nab. zadruga na take reklamacije absolutno ne more ozirati, **n a z n a n j a m o**, da se bodo v bodoče upoštevale samo one reklamacije, ki bodo uposlane ali osebno izročene najkasneje osem dni po prejetju nakupljenih živil.

Upravni odbor.

LISTNICA UPRAVE.

Na vse pritožbe, da nekateri člani ne dobivajo našega lista, odgovarjamo, da so tega dotičniki po večini sami krivi, ker nam ne naznanijo takoj spremembo svojega bivališča ali pa nam pošljejo nejasne in nerazločne naslove.

Ako pa vzlic temu lista ne dobivajo, leži pa krivda na pošti oziroma na pošt-nih selih.

Vsako neprijemanje lista reklamirajte v prvi vrsti na svoji pošti, obenem pa takoj javite upravi potom dopisnice nedostatek in ne čakajte par mesecev.

Izvoljene zaupnike prosimo, da tudi v tem oziru skrbe in pouče članstvo.

Pri redu moramo sodelovati prav vsi.

Uprava.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vse dopisovanja zmožne člane prosimo za sodelovanje.

Članki, vesti, predlogi, nasveti, se radevolje sprejemajo in uporabljajo, četudi niso slovnično dovršeni. Take članke in dopise uredništvo samo predela.

Izogibati pa se je brezpogojno člankov politične in osebne vsebine, ker tako pisani članki gredo v uredniški koš.

Kdor hoče, da ne bo pisal za koš, naj take stvari odloži v političnem časopisju.

Program našega lista je le gospodarsko zadrugo vzgojnega in informativnega značaja.

Uredništvo se hoče strogo držati tega programa, ker hoče z vzgojnim delom iz vseh članov ustvariti eno dušo in eno telo, da kot taka enota uspešneje nastopamo proti izžemalcem povojne dobe.

Uredništvo.

Cenik živil

za mesec junij 1927

Mlevski izdelki.

Moka pecivna o gg	kg	5 50
Moka mehka	"	5 40
Moka krušna	"	4 20
Moka ajdova	"	7 80
Moka ržena	"	5 —
Moka koruzna	"	2 60
Moka krmilna	"	1 80
Zdrob pšenični	"	6 —
Zdrob koruzni	"	3 —
Otrobi pšenični	"	1 70
Otrobi koruzni	"	1 20

Testenine.

Makaroni dolgi jajčni	kg	11 20
Makaroni domači	"	9 60
Polži jajčni	"	11 20
Polži domači	"	9 60
Rezanci domači široki	"	9 60
Špageti domači	"	9 60
Fidelini domači	"	9 60
Šubiotti in bleki	kg	9 60
Zvezdice za juho	"	9 60

Zrnje.

Riž I. vrste	kg	8 50
Riž II. vrste	"	7 —
Koruza v zrnju	"	2 20
Kaša prosena	"	5 50
Ješprenj domači	"	5 —
Ješprenček za juho	"	8 —
Fižol koks	"	5 —
Fižol nizki	"	2 60
Leča	"	5 50
Grah	"	— —

Sladkor.

Sladkor v kockah	kg	16 —
Sladkor sipa	"	14 40
Sladkorčki (bomboni)	"	25 —
Sladkor v prahu	"	16 50

Kava

Kava Portorico	kg	64 —
Kava surova I. vrste	"	50 —
Kava surova II. vrste	"	44 —
Kava žgana	"	56 —

Kavne primesi.

Kava Kneipp	kg	14 50
Kava žitna	"	8 —
Kava vidrova	"	13 —
Kava družinska	"	— —
Kava figova	"	24 —
Kava Enrilo	škatla	16 —
Kava Enrilo	kg	24 —
Cikorija Franck	"	20 —
Cikorija kolinska	"	19 —

Drugi predmeti.

Mast domača	kg	25 —
» v dozah po 10 kg	doza	270 —
Mast v dozah po 5 kg	"	135 —
Čajno maslo	kg	52 —
Kuhano maslo	"	44 —
Sol debela	kg	3 —
Sol drobna	kg	3 50
Čaj v dozah	doza	12, 24
Čaj v zavitkih	zavit.	3, 6,
Čaj v zavitkih	"	7, 15
Kakao na kg	kg	38 —
Kakao v zavitkih	zavit.	— —
Paradižniki à ½ kg	doza	10 —
Paradižniki à ¼	"	5 —
Marmelada	kg	20 —
Čokolada à ¼	tabl.	12 —
Čokolada à 1/10	"	4 50
Čokolada à 1/20	"	2 50
Čokolada z lešniki	"	3 —
Čokolada Napolitanke	kom.	— 50
Rožičeva moka	kg	7 —

Delikatese.

Slanina prekajena debela	"	25 —
Slanina papricirana	"	26 —
Salame ogerske	"	100 —
Salame krakovske	"	38 —
Salame navadne	"	18 —
Kranjske klobase	kom.	5 —
Prekajeno meso I.	kg	28 —
Šunke Praške	"	33 —
Krač	"	14 —
Svinjski parklji, glava	"	10 —
Svinjski parklji brez kosti	kg	16 —
Sardine velike	škatle	11 —
Sardine srednje	"	9 50
Sardine male	"	6 —
Med cvetlični I.	kg	24 —
Med cvetlični II.	"	— —
Sir pol ementalški I.	"	44 —
Sir pol ementalški II.	"	38 —
Sir trapistovski	"	26 —
Maggi velike	stekl.	22 —
Maggi srednje	"	14 —
Maggi male	"	9 —
Maggi na drobno	dkg	1 50
Juhan velike	stekl.	12 —
Juhan srednje	"	— —
Juhan male	"	6 —
Juhan na drobno	dkg	1 10
Gorčica (ženf)	kozarec	9 —
Keksi v zavitkih à 1 kg	zavitek	6, 5,
Reberca z špeh.	kg	24 —
Reberca	"	24 —
Sir Permazan	"	96 —
Pekmes (Povidl)	"	— —
Polenovka suha	kg	24 —
Sir Chalet	komad	3 50
Salama letna	kg	32 —
Salama Veromeška	"	80 —
Salama Planiska	"	60 —

Sadje.

Češplje suhe bosanske	kg	9 —
Češplje suhe domače	"	— —
Hruške suhe domače	"	6 —
Orehi celi	"	12 40
Rožiči	"	6 50
Fige v vencih	"	12, 7
Mandelni dalmat.	"	54 —
Rozine fine	"	38 —
Grozdiči - Vamperli	"	18 —
Čebula	"	4 50
Česen	"	12 —
Limone	komad	1, 0 75
Pomaranče	"	— —

Tekočine.

Kis dvojno močan	liter	4 —
Olje namizno fino	"	18 50
Olje namizno bučno	liter	15 —
Olje olivno	"	24 —
Konjak à 7/10 l in 0.35 l	stekl.	60, 30
Rum à ½ l	"	36 —
Rum	"	— —
Žganje borovničar à ½ l	"	26 —
Žganje hrušovec à ½ l	"	24 —
Tropinovec à ½ l	"	24 —
Brinjevec à ½ l	"	24 —
Slivovka à ½ l	"	24 —
Malinovec à ½ l	"	18 —
Mineralna voda à 1½ l	"	6 —
Vino dalmat. črno	lit.	9 —
Vino dalmat. črno à 7/10 l	dezerť	stekl. 18 —
Vino dalmat. belo	lit.	11 —
Vino dalmat. belo à 7/10 l	dezerť	stekl. 20 —

Dišave.

Poper cel in zmlet, veliki	zavitek	3 —
Poper cel in zmlet, mali	"	1 50
Cimet cel in mlet veliki	"	3 —
Cimet cel in mlet mali	"	1 50
Klinčki (žbice)	"	2 50
Dišave cele in mlete vel.	"	2 50
Dišave cele in mlete mal.	"	1 50
Lavorjevo zrnje (lorber)	"	2 50
Janež	"	2 50
Kumna	"	2 50
Muškatovi orehi	komad	0 70
Vanilija v šibkah	"	2 —
Vaniljni sladkor	zav.	0 60
Žefran	"	0 80
Paprika mleta velik	"	3 —
Paprika mleta, mali	"	1 50
Pecilni prašek	"	1 —
Limonadni prašek	"	0 80

Potrebščine za perilo.

Milo Schicht	kg	15 60
Milo Zlatorog	"	14 20
Milo terpentinovo	"	16 20
Milo Gazela	"	13 40

